

Cathrine Kristoffersen
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

PARTSBREV

Vår ref:
2021001030/4

Deres ref:

Saksbehandler:
Alvilde O. Krohn-
Nydal/

Arkivkode:

Dato:
19.11.2021

Vedtak i høringssak: Nyetablering av vannuttak i Gullvikvatnet for smoltproduksjon, Elvenesstrand Smolt AS

Melding om vedtak i sak: Elvenesstrand Smolt AS

Hovedutvalg teknisk sektor - 139/21:
Det er fattet følgende vedtak i saken:

Hovedutvalg Teknisk er positive til innvilgelse av konsesjonen. Begrunnelsene for dette er at konsekvensen av tiltaket synes akseptable sett opp imot etablering av arbeidsplasser, spesielt dersom minstevannføring i nedstrøms bekk opprettholdes og at maksimalt vannivå senkes.

Samtidig ønskes det en vurdering av følgende før det fattes endelig vedtak om konsesjon:

- Opprettholdelse av minimumsvannføring i utløpsbekken
- Senke oppdemningsnivået av Gullvikvatnet til 35-40 cm over kote 43.
- Vurdering av konsekvenser for friluftsliv og myra innerst i vannet dersom omsøkt maksvannstand opprettholdes.
- Øksnes kommune må vedta å frafalle regulering til framtidig drikkevannskilde.

Det vises ellers til saksopplysninger, vurdering og konklusjon.

Med hilsen

Bengt Stian Nilsen
Kommunalsjef

Alvilde O. Krohn-Nydal
GIS-Ingeniør

--	--

Øksnes kommune

Arkiv:
Saksmappe: 21/1030
JournalpostID: 21/11399
Saksbehandler: Alvilde O. Krohn-Nydal
Dato: 10.11.2021

Saksfremlegg

Styre, utvalg, komité m.m	Møtedato	Saknr
Hovedutvalg teknisk sektor	17.11.2021	139/21

Nyetablering av vannuttak i Gullvikvatnet for smoltproduksjon, Elvenesstrand Smolt AS

Dokumenter i saken:

Høring av søknad om uttak av vann og regulering av vann for produksjon av smolt, Øksnes kommune, Nordland
Elvenesstrand Smolt AS 939612424 - Uttak av vann for produksjon av smolt og regulering av Gullvikvatnet, Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet i Øksnes kommune.
Fiskeridirektoratets uttalelse

17.11.2021 Hovedutvalg teknisk sektor

Behandling:

Tilleggsforslag, foreslått av Torgeir Larsen

- Øksnes kommune må vedta å frafalle regulering til framtidig drikkevannskilde.

Repr. Monica W. Nordeng (SV) fremmet ønske om gruppemøte, dette ble innvilget
Innstillingen ble vedtatt med 2 stemmer (H, SP) mot 2 stemmer (SV). Leder brukte "dobbelstemme".

Tilleggsforslag fra Torgeir Larsen (H) på nytt kulepunkt, ble enstemmig vedtatt med 4 stemmer (H, SP, SV)

HT - 139/21Vedtak:

Hovedutvalg Teknisk er positive til innvilgelse av konsesjonen. Begrunnelsene for dette er at konsekvensen av tiltaket synes akseptable sett opp imot etablering av arbeidsplasser, spesielt dersom minstevannføring i nedstrøms bekk opprettholdes og at maksimalt vannivå senkes.

Samtidig ønskes det en vurdering av følgende før det fattes endelig vedtak om

konsesjon:

- Opprettholdelse av minimumsvannføring i utløpsbekken
- Senke oppdemningsnivået av Gullvikvatnet til 35-40 cm over kote 43.
- Vurdering av konsekvenser for friluftsliv og myra innerst i vannet dersom omsøkt maksvannstand opprettholdes.
- Øksnes kommune må vedta å frafalle regulering til framtidig drikkevannskilde.

Det vises ellers til saksopplysninger, vurdering og konklusjon.

Forslag til vedtak:

Hovedutvalg Teknisk er positive til innvilgelse av konsesjonen. Begrunnelsene for dette er at konsekvensen av tiltaket synes akseptable sett opp imot etablering av arbeidsplasser, spesielt dersom minstevannføring i nedstrøms bekk opprettholdes og at maksimalt vannivå senkes.

Samtidig ønskes det en vurdering av følgende før det fattes endelig vedtak om konsesjon:

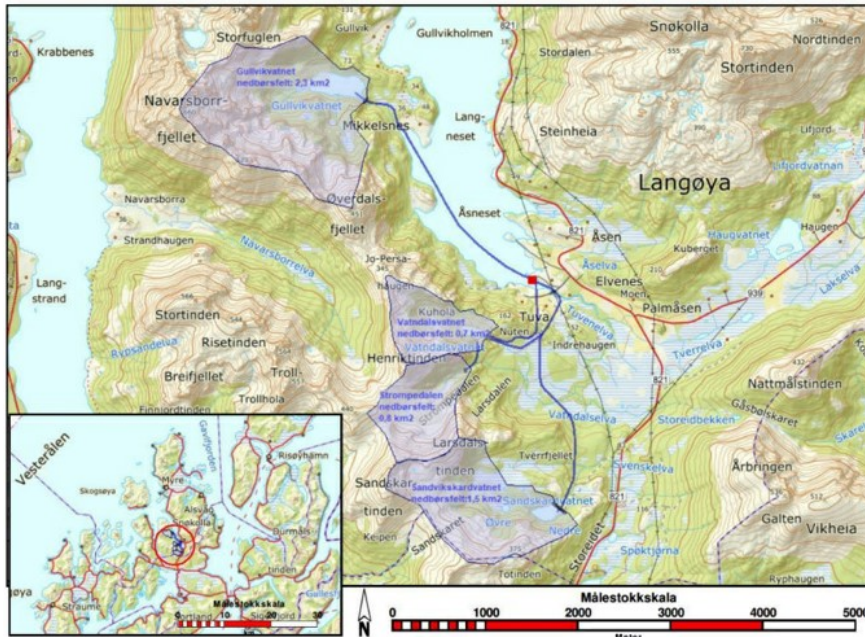
- Opprettholdelse av minimumsvannføring i utløpsbekken
- Senke oppdemningsnivået av Gullvikvatnet til 35-40 cm over kote 43.
- Vurdering av konsekvenser for friluftsliv og myra innerst i vannet dersom omsøkt maksvannstand opprettholdes.

Det vises ellers til saksopplysninger, vurdering og konklusjon.

Saksopplysninger:

Bakgrunn for tiltaket

Elvenesstrand Smolt AS har søkt NVE om konsesjon etter vannressursloven § 8 for å etablere nytt vannuttak fra Gullvikvatnet i Steinlandsfjorden. Øksnes kommune er høringsinstans i denne konsesjonssaken. Det er ikke avklart om det er kommunen eller NVE som behandler tiltaket etter plan og bygningsloven dersom Elvenesstrand Smolt AS skulle få innvilget konsesjon.

Oversiktskartet er hentet fra rapporten i tiltakshavers konsesjonssøknad (Norconsult (2021) VANNUTTAK GULLVIKVATN, VATNDALSVATNET OG SANDSKARDVATNET). Kartet viser nedbørsfeltene til vassdragene som reguleres i dag og Gullvikvatnet som planlegges regulert.

Vannuttaket vil føre til en regulering i vannstanden til Gullvikvatnet. Det er søkt om en oppdemming på ca 0,75 m og regulering mellom kote 42,25 til 43,75. Differansen fra laveste til høyeste vannstand vil bli på ca 1,5 m. Det søkes om å legge rørledning fra vannet og ned til sjøen, ca. 500 m og en 2,5 km lang sjøkabel bort til smoltanlegget på Elvenesstrand. Søker estimerer ingen minstevannføring i utløpet fra vannet ettersom det er planlagt å utnytte 99,8 %. Dette vil si at elveløpet nedstrøms for vannet vil bli tørrlagt i store deler av året.

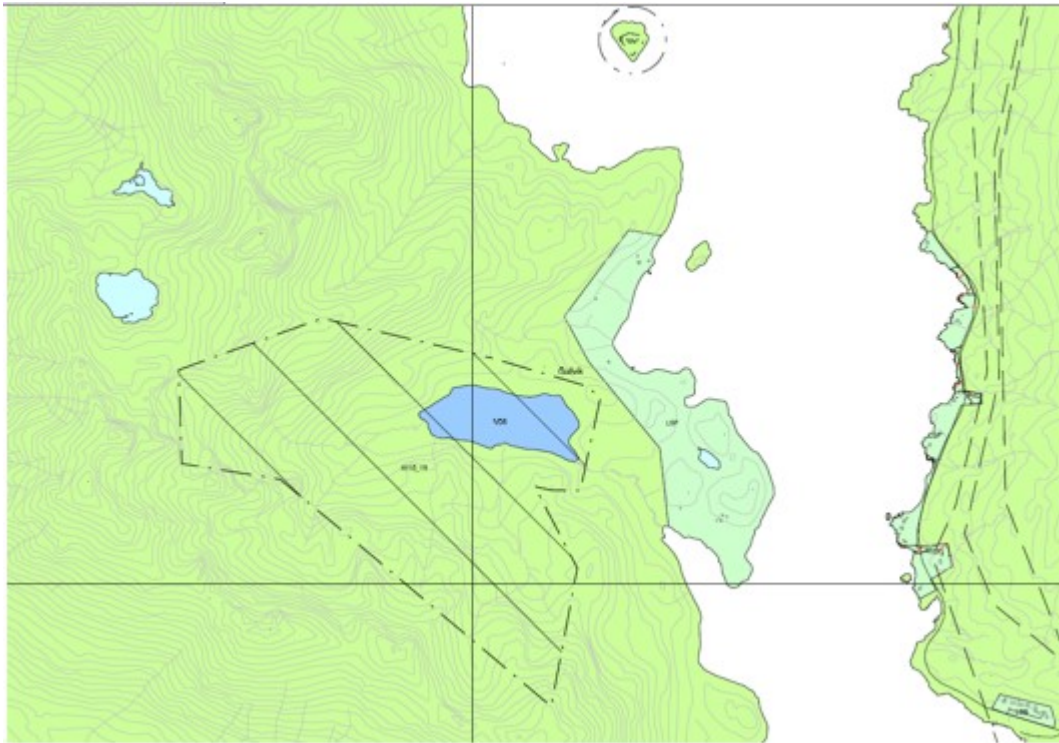
I tillegg til anleggning av et nytt uttak fra Gullvikvatnet ønsker søker å formalisere uttakene fra Sandskardvatnet og Vatndalsvatnet. Disse uttakene ble etablert på slutten av 80`tallet. I dag driftes smoltanlegget på vanntilførselen fra Vatndalsvatnet, Strompedalen og Sandskardvatnet. Elvenesstrand Smolt AS ønsker å få reguleringen av vannene godkjent etter dagens regelverk.

Elvenesstrand Smolt AS ønsker å bygge ut dagens anlegg på 600 000 stk settefisk laks og ørret til 1,6 mill smolt og 0,4 mill yngel på anlegget i Tua. Den totale produksjonen vil da bli på 1,9 mill ved inkludering av smoltanlegget i Skåltofta i Nyksund. De er den eneste smoltoppdretteren i Vesterålen. Ekspansjonen vil føre til 4-5 nye arbeidsplasser i kommunen.

Arealplan 2021-2030

I NVEs orientering om høringen står det: «NVE forventer at kommunen omtaler forhold knyttet til kommuneplanen og andre kommunale planer. Vi ber kommunen om å informere om hvorvidt kjente allmenne interesser (f.eks. landskap, friluftsliv, vannuttak, fisk og vilt) blir berørt av tiltaket, og ev. andre forhold som kan få betydning for gjennomføringen.»

I Kommuneplanens arealdel ligger Gullvikvatnet i et område definert som LNFR (landskap, natur, friluftsliv og reindrift). Det vil derfor kreve dispensasjon for å utføre tiltaket. Området er kartlagt som et viktig friluftsområde og naturområde i Øksnes kommunes arealplan.

Gullvikvatnet er i tillegg anmerket med en hensynssone for potensielle fremtidige drikkevann. Konsesjonen til Elvenesstrand Smolt AS er ikke forenelig med drikkevannsformålet til kommunen. Konsesjoner gis ofte for ett til flere tiår i gangen med mulighet til forlengelse. Dersom Øksnes kommune i fremtiden skulle vurdere Gullvikvatnet som nødvendig drikkevannskilde, må kommunen forholde seg til tidsrammene for Elvenesstrand Smolt AS sin konsesjon. Et vedtak om å fravike Gullvikvatnet som fremtidig drikkevannskilde kan bare fattes av Kommunestyret.

Representanter fra NVE, Statsforvalter, Øksnes kommune og representanter for en av grunneierne var på befaring den 27/10-21.

Miljø / Nærmiljø:

Gullvikvatnet ligger på vestsiden av Steinlandsfjorden. Naturområdet som ligger mellom Romsetfjorden og Steinlandsfjorden har ingen infrastruktur og har et klart villmarkspreget. Det er notert som den laveste klassen inngrepsfri natur (1-3 km). I dag ligger det to fritidsboliger og en hytte på Mikkelsnes og i Gullvika som er i bruk. Området ligger relativt uforstyrret fra menneskelige inngrep, med unntak av beitesesongen når det går sau i utmarken.

Gullvikvatnet (43 moh) har et areal på 0,12 km² og har ett fast innløp i vest og to andre tilfangsbekker som oppstår ved mye nedbør/snøsmelt. Utløpet fra elva er i sørøst og renner ut ved Mikkelsnes.

Folkehelse:

Tiltaket kan føre til at området blir mindre attraktivt for friluftsliv, noe som er negativt for folkehelsa. Grunneierne har en sterk stedstilknytning til området og reguleringen av vannet kan føre til en vesentlig endring i nærmiljøene de er vant til. Tiltaket kan også ha betydning for vanntilgangen til Øksnes kommunes befolkning om behovet og dagens tilgang skulle endre seg i fremtiden.

Å senke maks vannivå med 35-40 cm i fht planlagt oppdemt nivå vil gi betydelige redusert konsekvenser for friluftslivet og for myra ved innløpsbekken til vannet.

Trafikksikkerhet:

Tiltaket vil ikke påvirke trafikksikkerheten i området, men fiskeridirektoratet har poengtert viktigheten av at sjøkabelen loddess slik at den ikke kommer i veien for ferdsel til sjøss.

Økonomi:

Det er tiltakshaver som er ansvarlig for å dekke utgiftene ved søknadsprosessen og tiltaket.

Vurdering:

Gullvikvatnet ligger i formålet LNFR i arealplan og er ansett som et viktig friluftsområde og naturområde. Kunnskapsgrunnlaget for friluftsliv er lite utredet i rapporten som ligger ved konsesjonssøknaden. Oppdemmingen vil føre til oversvømmelse av flere bålplasser og gjør fremkommeligheten rundt vannet vanskeligere. Spesielt oversvømmelsen av myra innerst i vannet vil bli merkbar ettersom terrenghelningen er svært lav og vannet vil oversvømme store deler av myra. Dette vil senke oppholds kvaliteten ved vannet og føre til ødeleggelse av store myrareal. Anlegning av rørgate vil kreve dispensasjon fra kommunens

arealplan samt at det må dispenseres for bruken av vannet ettersom det i kart ligger i en hennsynsone for fremtidige drikkevann.

Elvenesstrand Smolt AS er en lokal bedrift som ønsker å ekspandere driften. Dette kan føre til 4-5 nye arbeidsplasser i Øksnes. I den større sammenheng vil tiltaket føre til mer lokal matproduksjon hvor smolten som settes ut i oppdrettsmærene er lokalprodusert og ikke importert langveisfra. Dette er bra for dyrevelferden til matfisk og også i råd med statlige retningslinjer om å øke selvforsyningsgraden.

Under befaringen var det med en ferskvannsbiolog fra Statsforvalteren. Han identifiserte at det finnes gytemuligheter for fisken et stykke opp i innløpsbekken som renner gjennom myra. Dette vil si at selv med en oppdemming vil det være livsgrunnlag for fisken så lenge en del av gyteområdet bevares. På et visst punkt var innløpsbekken for smal og rasktflytende til at bestanden vil kunne gyte i den. Det ble diskutert at oppdemmingen med fordel kan begrenses til 40 cm istedenfor 75 cm slik det er søkt om og heller senke vannspeilet. Dette vil gi mindre volumøkning, men kan begrense konsekvensene for naturmiljøet ved oppdemmingen av vannet. Konsekvensene av å tørrlegge utløpsbekken fra vannet, slik det er planlagt, burde også utredes. Myrområdene nedenfor vannet vil kunne opprettholde litt avrenning, men det er lite sammenlignet med i dag.

Påfølgende bilder viser innløpsbekken og utløpsbekken til Gullvikvatnet.

Det kom frem ny informasjon under befaringen om at det var etablert en skogsvei på 90-tallet (som ikke er i bruk) og det er tydelige tegn etter torvdammer fra når det bodde folk på Mikkelsnes og i Gullvika. Derfor kan man ikke si at området er fritt for inngrep. Det er likevel ikke dette som gjør det til et viktig natur og friluftsområde. Vannet har en naturverdi og landskapsverdi som urørt. Det finnes ikke mange slike områder av et slikt omfang igjen i kommunen i dag.

I rapportene skrives det at forholdene er avklart med grunneierne. Her mener kommunen at det ikke medfører riktighet at grunneierforholdene er avklart. Kommunen er også grunneier og har ikke skriftlig gitt rettigheter i grunn enda, og det er i tillegg kommet frem at enkelte grunneiere har motsetninger til tiltaket. Det drives aktivt med sau og settes ut flere hundre sau på sommerbeite hvert år. Vanntilførselen er derfor viktig for tilgangen til drikkevann til dyra. Om utløpsbekken tørregges kan dette føre til store endringer i vannspeilet, som påvirker grunnvannstanden i området ned til sjøen.

Det er ikke kartlagt kulturminner i direkte tilknytning til tiltakene, men området er under aktsomhetssone for kulturminner. Derfor er det viktig at kulturminnefaglig instans får muligheten til å uttale seg.

Elvenesstrand Smolt AS har i rapporten fremlagt avbøtende tiltak for inngrepene. De planlegger en re-vegetering for å tilbakeføre såret i landskapet etter nedleggingen av vannledning mellom Gullvikvatnet og sjøen. De skal gjenbruke torv og eksisterende vegetasjon.

Ettersom de planlegger å tørrlegge utløpsbekken fra vannet har Elvenesstrand Smolt AS også tenkt til å lage en vannpost for fritidsbebyggelsen på Mikkelsneset. Grunneierne vil dermed få helårstilgang til vann.

Elvenesstrand Smolt AS har undersøkt om det finnes alternativer til Gullvikvatnet, men det er ingen andre nedbørsfelt som er nært nok og vil kunne levere de vannmengdene bedriftsekspansjonen vil kreve.

Konklusjon:

Administrasjonen har vurdert at opprettingen av nye arbeidsplasser i kommunen veier opp for noen av de negative sidene ved reguleringen av vannstanden i Gullvikvannet. Kommunen er derfor positivt til konsesjonen, men oppfordrer sterkt at en vurderer en justering av maksvannstanden til en plass mellom 35-40 cm over dagens nivå. Dette kan begrense miljøkonsekvensene ved å oversvømme myra helt innerst i vannet ved innløpsbekken. Det vil også sørge for at deler av bekkebunnen hvor fisken gyter forblir tilgjengelig. Minimumsvannføring til utløpsbekken burde også ivaretas. Det bør utredes hvilke konsekvenser en vannreduksjon i utløpsbekken vil ha for økosystemet.

I tillegg kommer hennsynet til fremtidig drikkevann. Dette formålet er ikke forenelig med tiltaket og krever dermed et funksjonsvedtak fra Kommunestyret.

Reguleringen av vannet og nedlegging av rørledning vil kreve dispensasjon fra det overordnede planformålet LNFR.

Bare kommunestyret kan vedta å fravike Gullvikvannet som fremtidig drikkevannskilde.

Vedlegg:	Dok.ID
Høring av søknad om uttak av vann og regulering av vann for produksjon av smolt, Øksnes kommune, Nordland	287290
Kunngjøringstekst vassdragstiltak - bokmål.PDF	287291
Orientering til høringspartene i inngrepssaker der NVE gir tillatelse - bokmål.PDF	287292
Elvenesstrand Smolt AS 939612424 - Uttak av vann for produksjon av smolt og regulering av Gullvikvatnet, Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet i Øksnes kommune. Fiskeridirektoratets uttalelse	288349

